Lietas arhīva Nr. K69-0174-22/1
ECLI:LV:KURT:2022:0208.11270010321.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Kurzemes rajona tiesa tiesnese A.Āva

2022.gada 8.februārī Liepājā, Republikas ielā 14, rakstveida procesā izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas. Tiesa konstatēja, ka

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē, šādos apstākļos:

/pers. A/ /datums/ap plkst.20.40, atrodoties alkohola ietekmē ar minimālā alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 2,346 promiles, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras noteiktā kārtībā nav iegūtas, vadīja transportlīdzekli /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, /vieta/.

Ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

[2] Atbilstoši Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmajai *prim* daļai, krimināllietas, kas nodotas tiesai paātrinātā procesa kārtībā vai izskatīšanai bez pierādījumu pārbaudes, pirmās instances tiesā var izskatīt rakstveida procesā.

Krimināllieta /pers. A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, nosūtīta Kurzemes rajona tiesai izskatīšanai Kriminālprocesa likuma 413.panta kārtībā bez pierādījumu pārbaudes.

No lietas materiāliem un lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai norādītās informācijas izriet, ka apsūdzētais /pers. A/ pirmstiesas procesā piekrita apsūdzībā minētajiem faktiskajiem apstākļiem un savu vainu viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas atzina pilnībā, attiecās no aizstāvja piedalīšanās kriminālprocesā, lūdza neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, piekrita lietas izskatīšanai rakstveida procesā. (44.lapa)

/datums/Kurzemes rajona tiesa nosūtīja procesa dalībniekiem lēmumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un izskaidroja tiesības 10 dienu laikā pieteikt noraidījumu tiesas sastāvam, iesniegt iebildumus pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā, iesniegt viedokli par piemērojamo soda veidu un mēru un citiem ar spriedumu saistītiem jautājumiem.

Apsūdzētais/pers. A/ un Dienvidkurzemes prokuratūras prokurore D.Šķiņķe tiesas noteiktajā termiņā neiesniedza iebildumus par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, kā arī nepieteica noraidījumu tiesas sastāvam.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka krimināllieta, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo *prim* daļu, ir izskatāma rakstveida procesā.

[3] Ņemot vērā, ka apsūdzētais /pers. A/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā pilnībā atzina savu vainu, lūdza neizdarīt pierādījumu pārbaudi krimināllietā un piekrita rakstveida procesam, tiesa viņam ir izskaidrojusi Kriminālprocesa likuma 499.panta piemērošanas pamatu un sekas, kā arī tiesai pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem, nav šaubu par apsūdzētā vainu, tiesa pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499.panta noteikumiem, nolemj krimināllietu izskatīt, neizdarot pierādījumu pārbaudi.

[4] Tiesa atzīst, ka /pers. A/ vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā izdarīšanā, ir pilnībā pierādīta un viņa darbības ir kvalificētas pareizi, un atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta trešajai daļai, pierādījumu analīze un uzskaitīšana tiesas spriedumā nav nepieciešama.

[5] /datums/Kurzemes rajona tiesā saņemts Dienvidkurzemes prokuratūras prokurores D.Šķiņķes rakstveida viedoklis, prokurore lūdz atzīt apsūdzēto /pers. A/ par vainīgu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un sodīt ar sabiedrisko darbu uz 180 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem. Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta nosacījumiem, sabiedriskā darba izciešanā ieskaitāms īslaicīgās aizturēšanas vietā pavadītais laiks no /datums/plkst.20.52 līdz /datums/plkst.13.30, kas atbilst 16 sabiedriskā darba stundām. Prokurore lūdz tiesu par labu valstij no /pers. A/ piedzīt procesuālos izdevumus 175,45 *euro*, kā arī saskaņā ar Krimināllikuma 70.[13] panta ceturto daļu, konfiscēt /pers. A/ piederošo transportlīdzekli /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/. (55.-56.lapa)

[6] Izvērtējot nosakāmā soda veidu, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību.

[6.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešās daļas nosacījumiem, Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums atzīstams par mazāk smagu noziegumu.

[6.2] Pārbaudot apsūdzētā /pers. A/ personību raksturojošos datus, noskaidrots, ka viņš agrāk tiesāts: 1) /datums/Liepājas tiesā pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas, ar piespiedu darbu uz 90 stundām un transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 2 gadiem; 2) /datums/Liepājas tiesā pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas ar piespiedu darbu uz 150 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 1 gadu 11 mēnešiem 11 dienām. Ar /datums/Liepājas tiesas lēmumu piespiedu darbi ir aizstāti ar arestu uz 37 dienām; 3) /datums/Liepājas tiesā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas ar piespiedu darbu uz 80 stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 2 mēnešiem 18 dienām. Ar /datums/Liepājas tiesas lēmumu piespiedu darbi aizstāti ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 20 dienām. Sodāmības dzēstas. (33.-34.lapa)

/pers. A/ ieguvis pamatizglītību, nestrādā, apgādājamo personu nav, administratīvi sodīts pēdējo reizi /datums/pēc Latvijas APK 149.4.6.1., 149.24.2.pantiem, ar naudas sodu 380 *euro* apmērā, ko izcietis /datums/. (30.-35.lapa)

[6.3] Izvēloties apsūdzētajam /pers. A/ nosakāmā soda veidu par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma

izdarīšanu, tiesa ņem vērā, ka šī noziedzīgā nodarījuma sabiedriskā bīstamība ir vērtējama kā pietiekami augsta, jo apsūdzētais apzinoties, ka viņam nav transportlīdzekļa vadītāja tiesību, un, būdams spēcīgā alkohola reibumā, vadīja paaugstinātas bīstamības avotu – transportlīdzekli, izraisot ceļu satiksmes negadījumu, tādā veidā apdraudot gan ceļu satiksmes, gan citu sabiedrības locekļu drošību.

[6.4] Novērtējot apsūdzētā /pers. A/ personību raksturojošās ziņas, tiesa secina, ka tās kopumā apsūdzēto raksturo negatīvi un ir konstatējama viņa nihilistiska attieksme pret sabiedrisko kārtību regulējošo normu ievērošanu, ko apliecina fakts, ka viņš arī agrāk ir izdarījis dažādus likuma pārkāpumus, un, lai arī sodāmības krimināllietās ir dzēstas, šie apstākļi norāda uz to, ka apsūdzētā izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam nav izņēmuma raksturs. Tāpat konstatējams, ka apsūdzētais arī agrāk ir bijis sodīts, saucot gan pie kriminālatbildības, gan administratīvās atbildības par pārkāpumiem, kas vērsti pret ceļu satiksmes drošību.

Turklāt kā redzams no Sodu reģistra informācijas, iepriekš /pers. A/ vairākkārt izvairījās no ar brīvības atņemšanu nesaistīto sodu izciešanas, jo iepriekš piemērotie sodi piespiedu darba veidā tika aizstāti ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, savukārt jauna noziedzīga nodarījuma izdarīšana liecina, ka iepriekš piespriestie, mazāk ierobežojoši sodi, to audzinošo mērķi ilgtermiņā nebija sasnieguši.

[6.5] Ņemot vērā noziedzīgā nodarījuma smagumu, sabiedrisko bīstamību un raksturu, kā arī negatīvi vērtējamās ziņas par apsūdzētā /pers. A/ personību, tiesa atzīst, ka tieši īslaicīgas brīvības atņemšanas sods ir atbilstošs gan izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam, gan apsūdzētā personībai, jo citāda, ar brīvības atņemšanu nesaistīta, soda veida piemērošana noteikti nespēs sasniegt Krimināllikuma 35.pantā definēto soda mērķi, kas ir, gan sodīt personu, gan aizsargāt sabiedrības drošību, gan panākt, ka notiesātais nākotnē pilda likumus un atturas no noziegumu izdarīšanas, bet tieši pretēji, nostiprinās apsūdzētajā nesodāmības apziņu un pārliecību par viņa pretlikumīgās rīcības pieļaujamību.

Tiesa pievienojas Augstākās tiesas nolēmumos izteiktajām atziņām, ka nesamērīgi mīksta soda noteikšana nesasniegs soda mērķi – sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, jo šādā gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam. Šādas situācijas neveicina arī soda prevencijas uzdevuma izpildi, jo nenostiprina ne vainīgās personas, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas (*Augstākās tiesas 2011.gada 8.jūnija lēmums lietā Nr. SKK-24/2011, Augstākās tiesas 2014.gada 30.septembra lēmums lietā Nr. SKK-306/2014*).

[6.6] Ievērojot Krimināllikuma 262.panta pirmās daļa sankcijā noteikto, apsūdzētajam obligāti piemērojams papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana.

[7] Izvēloties nosakāmo sodu mēru, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešo daļu ņem vērā konstatētos apsūdzētā atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus.

[7.1] Par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.pantu otro daļu, tiesa atzīst to, ka viņš savu vainu vaļsirdīgi atzina un izdarīto nožēloja, kā arī sadarbojoties ar procesa virzītāju un piekrītot lietas izskatīšanai bez pierādījumu pārbaudes rakstveida procesā, tā izvēloties vienkāršāku procesa veidu, ir sekmējis kriminālprocesisko attiecību noregulējumu. Vienlaicīgi tas nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē.

/pers. A/ atbildību pastiprinošus apstākļus atbilstoši Krimināllikuma 48.pantam, tiesa nekonstatē.

[7.2] Ņemot vērā par noziedzīgo nodarījumu konstatēto atbildību mīkstinošo apstākli, tiesa atzīst, ka par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu /pers. A/ nosakāms sods īslaicīgas brīvības atņemšanas soda veida vidējā apmērā, tas ir, uz 2 (diviem) mēnešiem, savukārt papildsods, ņemot vērā lietā konstatētos apstākļus, tajā skaitā, apsūdzētajam konstatēto alkohola reibuma pakāpi noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā, nosakāms pietiekami bargā apmērā, bet ne panta sankcijā noteiktā šī papildsoda maksimālajā apmērā, kā to lūdz prokurore, jo lietā netika konstatēti /pers. A/ atbildību pastiprinoši apstākļi.

Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka /pers. A/ piemērojams papildsods transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz 4 (četriem) gadiem.

[8] Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta pirmo un ceturto daļu, īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā /pers. A/ ieskaitāms īslaicīgās aizturēšanas vietā pavadītais laiks no /datums/plkst.20.52 līdz /datums/plkst.13.30, kas atbilst 2 (divām) brīvības atņemšanas dienām.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 15.panta otro daļu /pers. A/ ir pienākums labprātīgi ierasties īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanai Ieslodzījumu vietu pārvaldes norādītajā laikā un vietā.

[9] Atbilstoši Krimināllikuma 70.^{10} pantā noteiktajam, mantas īpašā konfiskācija ir noziedzīgi iegūtas mantas vai noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmeta, vai ar noziedzīgu nodarījumu saistītas mantas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā.

Krimināllikuma 70.^{13}panta ceturtajā daļā noteikts, ka konfiskācijai var pakļaut noziedzīgu nodarījumu izdarījušai personai piederošu transportlīdzekli, ja izdarīts noziedzīgs nodarījums pret satiksmes drošību alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē.

Tiesību zinātnieki, komentējot Krimināllikuma 70.^{10} pantu, norāda, ka mantas īpašā konfiskācija nav krimināls od s, bet ir patstāvīgs krimināltiesību institūts, kas krimināltiesību teorijā tiek pieskaitīts pie citiem krimināltiesiskajiem piespiedu ietekmēšanas līdzekļiem (*Krastiņš U., Liholaja V. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII2 nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2018, 297.lpp.*).

Tādējādi, izvērtējot mantas īpašās konfiskācijas piemērošanu, tiesa vadās no atšķirīgiem kritērijiem ne kā izvēloties soda veidu un mēru. Izlemjot jautājumu par transportlīdzekļa konfiskāciju, jāizvērtē viss kriminālprocesā noskaidroto apstākļu kopums, turklāt jāņem vērā ne tikai apsūdzētā intereses, bet arī visas sabiedrības intereses un drošība.

[9.1] Vērtējot mantas īpašās konfiskācijas pamatu un mērķi, tiesa ņem vērā konkrētajā lietā konstatētos apstākļus un noziedzīgā nodarījuma rezultātā radīto apdraudējumu satiksmes drošībai, un tieši, ka apsūdzētais, atrodoties ievērojamā alkohola reibumā, ar alkohola koncentrāciju izelpā 2,346 promiles, nebūdams ieguvis transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, vadīja viņam piederošo transportlīdzeklim /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, publiskā vietā, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, tā apdraudot satiksmes drošību, kā arī līdzcilvēku dzīvību un veselību.

Tiesa atzīst, ka šādos apstākļos ar mērķi aizsargāt sabiedrības drošību transportlīdzekļu kustības un ekspluatācijas sfērā, un novērst iespēju, ka apsūdzētais varētu viņam piederošo transportlīdzekli arī turpmāk izmantot noziedzīgai darbībai, ir pamats saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{13}panta ceturto daļu konfiscēt /pers. A/ piederošo /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, ar kuru viņš, būdams alkohola reibumā, izdarīja noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 4.punktu, nodot to Valsts ieņēmumu dienestam.

[9.2] Ar /amats/ /pers. B/ /datums/lēmumu, kuru apstiprinājusi Kurzemes rajona tiesas izmeklēšanas tiesnese L.Vīksna, uzlikts arests /pers. A/ piederošai mantai - transportlīdzeklim /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/. (10 lapa)

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 361.panta, sprieduma izpildes nodrošināšanai, transportlīdzeklim /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, uzliktais arests saglabājams līdz sprieduma izpildei daļā par minētā transportlīdzekļa konfiskāciju.

[10] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 8.punktu, 368.panta pirmo daļu no /pers. A/ valsts labā piedzenami ar transportlīdzekļa /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, evakuāciju no notikuma vietas saistītie procesuālie izdevumi 175,45 *euro* apmērā. (7.-8.lapa)

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 529.panta pirmās daļas 2.punktu, apsūdzētajam nosakāms 30 (trīsdesmit) dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas procesuālo izdevumu labprātīgai samaksai. Maksājumu apliecinošu dokuments iesniedzams Kurzemes rajona tiesā.

[11] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta nosacījumiem lietiskais pierādījums – transportlīdzekļa reģistrācijas apliecība Nr. /apliecības numurs/, kas glabājas /vieta/ /adrese/, nosūtāma /Nosaukums A/ turpmākai rīcībai, bet transportlīdzekļa atslēgas, kas glabājas /vieta/ /adrese/, nododamas Valsts ieņēmumu dienestam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499., 520., 527.-530.pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā, izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu, īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā /pers. A/ ieskaitīt īslaicīgās aizturēšanas vietā pavadīto laiku no /datums/plkst.20.52 līdz /datums/plkst.13.30, kas atbilst 2 (divām) brīvības atņemšanas dienām.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 15.panta otro daļu uzlikt par pienākumu /pers. A/ labprātīgi ierasties īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanai Ieslodzījumu vietu pārvaldes norādītajā laikā un vietā.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 70.[13]panta ceturto daļu, konfiscēt /pers. A/ piederošo transportlīdzekli /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/.

Transportlīdzeklim /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, uzlikto arestu saglabāt līdz sprieduma izpildei daļā par transportlīdzekļa konfiskāciju.

Piedzīt no /pers. A/ valsts labā procesuālos izdevumus 174,45 *euro* (viens simts septiņdesmit četri *euro* četrdesmit pieci centi) apmērā, nosakot 30 (trīsdesmit) dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei šajā daļā.

Lietisko pierādījumu – transportlīdzekļa reģistrācijas apliecību Nr. /apliecības numurs/, kas glabājas /vieta/ /adrese/, nosūtīt /Nosaukums A/ turpmākai rīcībai.

Lietisko pierādījumu – transportlīdzekļa /TL marka/, ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, atslēgas, kas glabājas /vieta/ /adrese/, - nodot Valsts ieņēmumu dienestam.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā daļā par tiesas piespriesto sodu, rīcību ar mantu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem Kurzemes apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese (personiskais paraksts) A.Āva